

- 2) високий — раціональне, глибоке усвідомлення національної належності (національна ідентичність).

Крім того, національна самосвідомість має прямий взаємозв'язок з концепцією та урядом країни. Від останнього вимагається максимальна відповідність інтересам нації, її ідеалам, адже він легітимний доти, доки здатен вилучати надлишкове. Відсутність національної самосвідомості є потенційною загрозою державності. Така складна ситуація триватиме до того часу, поки більшість українського народу чинить опір здоровому етноцентризму, який, до речі, побудований на українському націоналізмі.

Останнім і не менш важливим елементом суспільного явища конституціоналізму є ідеологічні доктрини. Вони не відображають реальність, а лише становлять план впливу на цю дійсність, а в результаті надають ідеальний образ. Кожен такий ідеал має свою головну значущість. Становлення феномену конституційного дослідження пов'язане з ідеологічним зразком лібералізму. Демократія, основана на лібералізмі, захищає приватне життя особи від неправомірних посягань і є безпосереднім захисником її незалежності. З цього твердження випливає, що забезпечення прав і свобод людини й громадянина є однією з головних умов лібералізму. Конституція України, у частині першої статті 3, так і вказує, що: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю».

Отже, теоретичні та практичні питання українського конституціоналізму відігравали і відіграватимуть визначальну роль у державному правознавстві, а їхнє конструктивне вирішення є запорукою нормального розвитку державності та ефективності української законодавчої й правоохоронної діяльності. Виходячи з вищезначеного, можемо впевнено стверджувати, що доктрина конституціоналізму, як феномен, відіграє важливу роль у формуванні національної свідомості та самосвідомості громадян України. Хоча і українська національна свідомість переживає свої не кращі часи, але все ж таки українець повинен залишатися українцем. Українці — терплячий народ, його не зламати та неможливо знищити його генетичний код — українську національну свідомість. Сьогодні такий час, коли ми повинні єднатись для єдиної мети під назвою Україна.

В. Петренко

ТЕХНОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ЯК ЧИННИК ПОСЕРЕДНОСТІ

V. Petrenko

TECHNOLOGICAL CULTURE AS A FACTOR OF MEDIOCRITY

Сама назва «Технологічна культура як чинник посередності» ставить перед нами два питання: взаємозв'язок «технології та культури» і наявність «факторів посередності». Розділяючи таким чином дослідження, слід означити, що техніка і культура напряму пов'язані між собою в історичній перспективі (вона завжди спрямована до еволюції, тобто мінливості форм та їх ускладнення). У сучасному постіндустріальному суспільстві (теорія Д. Белла) (що почало формуватися в другій половині ХХ ст.) історична перспектива упирається в постісторизм, який характеризується розпадом наративів (теорія Ж. Бодрійяра). У цьому співвідношенні між технологією, культурою та історією намічається розрив, зумовлений тим, що множинність дискурсів і парадигм (апріорі) не може підпорядковуватись єдиному

історичному вектору. Таким чином, технології долають історію, залишаючи її далеко позаду. Мережа Інтернет об'єднує людей із зовсім різним історичним бекграундом, історичною пам'яттю та досвідом, тобто технологія в цьому співвідношенні виводить історію на маргінеси минулого, до якого в користувачів можуть бути різні погляди. Але важливо підкреслити: самі користувачі об'єднані єдиною комунікативною системою.

Культура при цьому формується відносно технології (та виходячи із неї), а не відносно історії. Так, наприклад, формуються: особлива інтернет-мова, система впізнаваних образів (наприклад, мему), внутрішні ієрархії (лідери громадської думки) та різновекторні нарації (в залежності від політичної, професійної, релігійної та інших позицій наратора) тощо. Отже, можна зазначити, що інтернет-простір надає можливості для реалізації різних культурних форм і утворює своєрідний ландшафт, на якому з'являються різні соціальні групи.

Особливою групою є посередність (у ХХ ст., за теорією Х. Ортеги-і-Гассета, була названа людиною масовою), яка оволодіває правом на висловлювання через соціальні мережі. Посередність докорінно відрізняється від людини-маси тим, що з'являється у якості продукту технологічної культури і проголошує себе у формі множини образів в Інтернеті, які мовлять (в той час як людина-маса — це, в першу чергу, сукупність людей, позбавлених права говоріння). Ю. Хабермас влучно помітив в роботі «Структурні зміни в публічній сфері і суспільній політиці» (2022 р.), що нові технології надають можливість будь-кому стати автором, незважаючи на рівень знань та компетенції у представленому питанні. У цьому співвідношенні слід наголосити, що посередність використовує технологію у якості інструменту говоріння, а тому перехоплює ініціативу і оволодіває реальною владою в постіндустріальному суспільстві, яке орієнтується на інформацію загалом і на інформаційні технології зокрема. Отже, необхідно зазначити, що таке перехоплення влади в професіоналів становить небезпеку для сучасних суспільств, які залежать не від позиції професіоналів своєї справи, а від широкого загалу, котрий диктує ті зміни, що реально відбуваються в суспільстві. Тут позначається вторгнення віртуального в реальне і його підміна. Йде нівеляція антропології людини та її розлюднення, адже реальність завжди не співпадає з образом в мережі.

З цього можна сформулювати висновок, який буде відповіддю на друге питання, а саме — технологічна культура створює специфічний ландшафт, на якому з'являється посередність. Отже, технологія є одним з факторів зростання посередності.

С. Криворутченко

АКСІОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ НЕГАТИВНОГО СУСПІЛЬНОГО СПРИЙНЯТТЯ НОВИХ МОДНИХ ІДЕЙ У РАДЯНСЬКУ ДОБУ

S. Kryvorutchenko

AXIOLOGICAL ASPECT OF FORMATION OF NEGATIVE PUBLIC PERCEPTION OF NEW FASHIONABLE IDEAS IN THE SOVIET ERA

Мода як соціокультурне явище завжди слугує віддзеркаленням існуючої дійсності. Через її форми та зміст проглядають і транслуються актуальні чи бажані до впровадження в суспільстві ідеї, змісти та цінності. У свою чергу, відповідно до вже закріплених у конкретному середовищі поглядів, цінностей та моделей